

УДК 37.014

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.13>

Григоренко Г. В., Григоренко Д. П., Тесленко А. О.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ В ОСВІТНЬО-ОЗДОРОВЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

Стаття носить аналітичний характер. Мета полягає в теоретичному обґрунтуванні створення ефективних умов з формування культури здоров'я учнів в освітньо-оздоровчому середовищі загальноосвітнього закладу. Надано узагальнену характеристику наукових поглядів, визначена актуальність проблеми. Автори наголошують на тому, що фізичне виховання, як складова частина системи освіти, має закласти основи розвитку фізичного й морального здоров'я, формування культури здоров'я підростаючого покоління, підготовки до активного життя й професійної діяльності. Освітньо-оздоровче середовище загальноосвітнього навчального закладу розглядається як комплекс організаційних, психолого-педагогічних, духовних чинників, взаємодія яких цілеспрямована на формування в учнів культури здоров'я особистості. Зазначається, що в означене середовище інтегровані інтерактивні методи, форми, технології, міждисциплінарні зв'язки, загальне управління виховною системою формування в учнів культури здоров'я. Проведені дослідження ставлення учнів до формування культури здоров'я, здорового способу життя, вказують на те, що учні мають загальні поняття про культуру здоров'я, але більшість з них її формування пов'язують лише з професійною діяльністю педагогів. Зазначається, що ведуть активний та здоровий спосіб життя, відвідують спортивні гуртки 34,8% учнів, а 16,3% не мають бажання займатися фізичною підготовкою. Вчителями фізичної культури були окреслені проблеми, що гальмують цей освітньо-оздоровчий процес. Отже, існуючу проблему треба вирішувати шляхом створення умов з формування культури здоров'я особистості. Вивчення означеного питання, педагогічні спостереження, відповіді учнів, вчителів та співбесіди з батьками сприяли визначенню умов, які впливають на формування культури здоров'я та здорового способу життя. Вони полягали у: – формуванні в учнів стійких мотивів, самоактуалізації їх діяльності; – врахуванні індивідуальних особливостей учнів; – використанні сучасних освітньо-оздоровчих технологій; – творчій співпраці педагогічного колективу, учнів, їх батьків; – наявності психолого-педагогічного супроводу освітньо-оздоровчої діяльності учнів. Створення вищезначених умов в освітньо-оздоровчому середовищі школи буде сприяти свідомому формуванню в учнів культури здоров'я.

Ключові слова: культура здоров'я, фізична культура, умови, освітньо-оздоровче середовище.

У загальному аналізі стану здоров'я підростаючого покоління науковцями, медичною та педагогічною спільнотами акцентується увага на необхідності комплексного підходу до формування культури здоров'я учнів в умовах освітньо-оздоровчого середовища загальноосвітнього навчального закладу. Саме фізичне виховання в навчально-виховній сфері, як складова частина загальної системи освіти, має закласти основи забезпечення та розвитку фізичного й морального здоров'я, формування культури здоров'я підростаючого покоління та підготовки їх до активного життя й професійної діяльності.

Актуальність теми не викликає сумнівів, тому що формування свідомого й ціннісного ставлення учнів до свого здоров'я системно відбувається саме в процесі освітньо-оздоровчої діяльності навчального закладу.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні створення ефективних умов з формування культури здоров'я учнів в освітньо-оздоровчому середовищі загальноосвітнього закладу. Питання з означеної проблеми включено до складу комплексної науково-дослідної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» та плану кафедри методик викладання спортивно-педагогічних дисциплін. Дослідження проводились на базі закладів загальної середньої освіти міста (n=43), під час якого були застосовані теоретичні, емпіричні методи, методи статистичного опрацювання даних.

У навчальній програмі з фізичної культури загальноосвітнього закладу зазначається, що «фізичне виховання – важливий засіб фізичного, соціального та духовного розвитку учнівської молоді». Учні мають розуміти: «фізична культура є складовою частиною загальної культури суспільства, яка спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних якостей людини; свідомо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших; усвідомлювати, що фізична культура є важливим засобом підвищення соціальної активності людей» [5].

У освітньому просторі України наукова та педагогічна спільноти намагаються здійснювати пошук ефективних напрямків успішного вирішення питань розвитку, корегування, збереження та постійного вдосконалення психосоматичного здоров'я школяра, формування його здорового способу життя, виховання культури здоров'я особистості як цивілізаційної цінності.

Це питання є актуальним у дослідженнях багатьох науковців, яке розглядається у теоретичному та у науково-методичному аспектах. Значну наукову цінність у вивченні та розробці цієї проблеми мають наукові праці І. Бега, Ю. Бойчука, О. Вакуленко, В. Григоренка, Т. Круцевич, Ю. Мельника, В. Оржеховської, Л. Сущенко та інших.

Ляхова І. зазначає, що культура здоров'я людини – це галузь спеціальної індивідуальної діяльності людини щодо засвоєння, переосмислення нею матеріальних і духовних цінностей людства відносно здоров'я й їх творче використання у процесі життя з метою досягнення повного фізичного, духовного і соціального благополуччя, творчого довголіття і подовження життя. На підставі аналітичних досліджень вона

доводить, що «культура здоров'я учнів – це галузь спеціальної діяльності учнів по засвоєнню матеріальних і духовних цінностей людства у процесі навчання, які використовуються ними для формування, зміцнення і збереження фізичного, психічного та духовного здоров'я, що виявляється у здоровій поведінці, яка стала їх способом життя» [4, с.57].

Критеріями сформованості культури здоров'я, як зазначає науковець, є:

- валеологічна освіченість з формування, збереження і зміцнення здоров'я;
- валеологічна свідомість;

– валеологічна поведінка, основи яких закладаються в дитинстві та формуються протягом всього життя [4].

О. Кабацька вважає, що формування культури здоров'я складається з наступних компонентів:

- виховання соціально-ціннісних мотивів діяльності;
- розвитку організаторських навичок;
- формування та вдосконалення самовиховання;
- формування позитивних моральних якостей [3].

В. Григоренко наголошує на тому, що «формування культури здоров'я особистості потрібно розглядати як керований процес ендogenousного духовного розвитку людини, що включає знання (аксіологічний компонент), навички і уміння (праксіологічний компонент), ціннісні орієнтації, духовність, морально-вольові якості (духовний компонент), мотиви, ціннісні установки, потреби (мотиваційно-потребнісний компонент) у сфері розвитку, збереження й удосконалення її психічного, соматичного, духовного здоров'я особистісно-соціальної та духовно-соматичної цінності» [1, с. 15].

Питання діяльності закладів загальної середньої освіти щодо створення освітньо-оздоровчого середовища, формування культури здоров'я, здорового способу життя учнів розглядають у своїх доробках Г. Безверхня, О. Ващенко, О. Дубогай, О. Єжова, О. Овчарук.

С.Омельченко підкреслює, що формування у учнів загальноосвітньої школи культури здоров'я та здорового способу життя – це інтегрований процес впливу системи соціальних інститутів суспільства, що опікуються здоров'ям підростаючого покоління України, його духовним і психомоторним розвитком [6].

Основним напрямком вирішення комплексу освітньо-виховних та фізкультурно-оздоровчих проблем сучасної школи вважається оновлення змісту здоров'язберігаючої освіти, його інтеграція до світового простору. Освітньо-оздоровче середовище загальноосвітньої школи ми розглядали, як комплекс організаційних, психолого-педагогічних, духовних чинників, взаємодія яких в структурі навчального закладу цілеспрямована на формування в учнів культури здоров'я особистості.

Вважаючи освітньо-оздоровче середовище загальноосвітнього закладу системою, в яку інтегровані інтерактивні методи, форми, міждисциплінарні зв'язки та загальне управління виховною системою формування в учнів культури здоров'я, ми мали можливість визначити їх ставлення до цього процесу.

Отримані відповіді свідчать про те, що учні мають загальні поняття про культуру здоров'я, але більшість з них її формування пов'язують з професійною діяльністю педагогів. Тож, маємо наступні результати:

- вважаю культуру здоров'я людини одним із головних факторів життєдіяльності – 30,2%;
- ставлюсь як до одного із напрямків професійної діяльності педагогів – 20,9%;
- ставлюсь як до доручень педагогів та спонукального впливу батьків – 16,3%;
- всі заходи вказують шляхи до культури здоров'я, але не утворюють для мене умов з її формування – 13,9%;
- відношусь негативно, бо вважаю, що це справа для фахівців – 7,0%;
- не бачу особистої зацікавленості та не маю фінансової підтримки – 11,6%.

Своє ставлення до здорового способу життя учні охарактеризували наступним чином:

- веду активний та здоровий спосіб життя, відвідую спортивні гуртки – 34,8%;
- нерегулярно виконую фізичні вправи, але люблю спортивні ігри та інколи граю на спортивному майданчику з друзями – 28,0%;
- не вмію планувати свій час, бажано, щоб був опосередкований контроль з боку батьків або вчителя – 20,9%;
- не маю бажання займатися фізичною підготовкою – 16,3%.

Як бачимо з наведених відповідей учнів, існуючу проблему треба вирішувати шляхом створення умов з формування культури здоров'я особистості.

Вчителям фізичної культури ми запропонували визначити проблеми, що гальмують формування в учнів здорового способу життя та культури здоров'я. Вони зазначили, що у освітньо-оздоровчому середовищі загальноосвітньої школи має місце здоров'ятворчий вплив інноваційно-структурованих уроків фізичного виховання, безпеки життєдіяльності, гуртків загальної фізичної підготовки, туризму, рухливих ігор тощо.

Але увагу у відповідях педагогів було акцентовано на:

- відсутність у учнів чітких мотивів;
- недостатні знання сучасних оздоровчих технологій;
- нечітка позиція батьків щодо формування сімейних традицій з фізичного виховання та ведення здорового способу життя;
- необхідність формування в учнів навичок самовдосконалення та самоконтролю.

Вивчення означеного питання дослідження, педагогічні спостереження, відповіді учнів, вчителів та співбесіди з батьками сприяли визначенню умов, які можуть впливати на формування культури здоров'я та здорового способу життя. Ми визначили умови, які, на наш погляд, сприяють ефективному формуванню їх ціннісних орієнтацій.

– *Формування* в учнів стійких мотивів, самоактуалізація їх діяльності. Виконання цієї умови багато в чому залежить від характеру пізнавальної діяльності й організації навчального процесу. Динаміка інтересу до уроків фізичної культури та рухової активності є опосередкованим показником успішності формування мотивів навчальної діяльності. Розвиток мотивів навчальної діяльності забезпечує підвищення зацікавленості до предмету «фізична культура». Мотиви навчання, пізнавально-оздоровчі мотиви, мотиви успіху формуються в процесі діяльності учнів та забезпечують упевненість у власних силах, сприяють прагненню до самовдосконалення під час занять фізичними вправами та здатності до самоаналізу й самоконтролю при їх виконанні. Надбання широких і вузьких пізнавальних та соціальних мотивів до формування культури здоров'я відбувається під впливом сучасних педагогічних технологій, які належать до класу інтерактивних, оскільки включають активні методи освітньо-оздоровчої діяльності учнів на уроках фізичного виховання, інших освітніх дисциплін. Рекомендується використання форм та методів, що впливають на ці мотиви:

– комплекси фізичних вправ та адаптовані до статево-вікових характеристик фізкультурно-оздоровчі комплекси; ділові, спортивні, рухливі ігри; мотиваційно-оздоровчі тренінги; тематичні лекторії, клуби культури здоров'я; позакласні форми з фізичного виховання і безпеки життєдіяльності; проблемно-ситуативна діяльність тощо.

– *Врахування* індивідуальних особливостей фізичного, психічного, духовного, соціального розвитку учнів, а саме:

– вік, стать, життєвий досвід, рівень культури виховання в сім'ї;

– стан психосоматичного здоров'я, рівень психомоторного розвитку, спортивної обдарованості;

– рівень вмотивованості в процес здоров'ятворчої діяльності, здорового способу життя, формування культури здоров'я;

– здатність до духовно-соматичної рефлексії;

– адекватність самооцінки, самореалізації.

Ця умова надає можливості:

– формування в учнів оцінки отриманих результатів фізичного вдосконалення шляхом порівняння їх з фізіологічними віковими нормами та критеріями; – пошуку адекватних засобів, форм розвитку та збереження здоров'я, особистих спортивних досягнень;

– вдосконалення основ культури здоров'я й пізнавально-виховної самореалізації учнів в освітньо-оздоровчому середовищі загальноосвітньої школи.

Тобто, виникають реальні можливості структурування спеціальних здоров'ярозвиваючих виховних технологій, які спираються на індивідуальні особливості учнів у формі їх інформаційних характеристик.

– *Використання* сучасних освітньо-оздоровчих технологій, орієнтованих на формування в учнів культури здоров'я. Зазначаємо, що варіативні модулі фітнес-технологій, які рекомендовані навчальною програмою з фізичної культури, впроваджувались в навчальний процес з метою підвищення рівня рухової активності та виховання культури здоров'я. Формування в учнів культури здоров'я в умовах навчально-виховних занять і форм позакласної забезпечувалось інтерактивними методами роботи та міждисциплінарним підходом, який передбачає перенесення, використання, адаптацію методів навчання, набутих знань та навичок з однієї наукової дисципліни до іншої. Застосування сучасних методів фізичного виховання, оздоровчих технологій в структурі уроку фізичної культури, які системно впроваджуються у навчально-виховний процес, мають суттєвий позитивний вплив на формування й вдосконалення рухових здібностей учнів, виховання усвідомленого ставлення до оздоровчої рухової активності як компоненту здорового способу життя. Слід звернути увагу на якісне наповнення фізичними вправами рекреаційного простору, який в останній час продуктивно використовують вчителі в урочній та позаурочній роботі.

– *Творча співпраця* педагогічного колективу, учнів, батьківської спільноти, керівників позашкільних закладів у формуванні культури здоров'я («педагогіка партнерства») є актуальним питанням, яке може вирішуватися на засадах співпраці та взаємодопомоги. Моделі здорового способу життя вчителів, працівників школи, батьків учнів можуть бути прикладом у системному формуванні культури здоров'я та нести профілактичну, превентивну, духовно-ціннісну спрямованість. Особливістю нашого часу є те, що у багатьох родинах практикують відвідування спортивних клубів з метою вдосконалення тілобудови, рухових дій, але ігнорується поступовий та довготривалий процес формування у дітей ціннісного ставлення до особистого здоров'я, здорового способу життя. Окремо звертаємо увагу на питання взаємодії педагогів з батьками учнів стосовно традицій сімейного фізичного виховання.

Слід також зазначити, що немало освітніх навчальних закладів мають серед батьків на тільки тих, хто займається фізичними вправами, але й спортсменів, які відомі у місті, регіоні, країні. Вони будуть кращим прикладом у досягненні спортивних результатів для школярів та популяризації фізичної культури, спорту, формуванню культури здоров'я. Вважаємо, що позитивний вплив на цей процес будуть мати й фізкультурно-оздоровчі заходи, що проводяться як у навчальному закладі так і поза його межами (стадіон, спортмайданчик, фізична рекреація тощо).

- Психолого-педагогічний супровід учнів у формуванні їх культури здоров'я в освітньо-оздоровчому середовищі школи включає виховні напрямки з формування:
 - позитивної Я-концепції особистості, Я-фізичного;
 - адекватної самооцінки та здатності до самоактуалізації, самореалізації, співпраці, командної діяльності;
 - позитивного психоемоційного стану;
 - знань, умінь та навичок культури спілкування; – віри у свої здібності, можливості;
 - ціннісних орієнтацій щодо здорового способу життя, культури здоров'я особистості.

Він забезпечує сталий розвиток свідомості, ціннісних орієнтацій, духовних, мотиваційно-потребнісних, вольових характеристик особистості. Ми зазначаємо, що в окремих випадках виникає необхідність впровадження ще й індивідуального консультативного супроводу фізкультурно-оздоровчої діяльності учнів, який особистісно орієнтований на досягнення оптимального результату у формуванні їх культури здоров'я.

Висновки. Як бачимо, на освітні заклади покладається не тільки відповідальність за формування культури здоров'я та здорового способу життя підростаючого покоління, але й надаються широкі можливості для розробки дієвих механізмів впровадження та системного використання в навчально-виховному процесі всього арсеналу новітніх педагогічних технологій. Створення вищезначених умов в освітньо-оздоровчому середовищі школи стабільно впливатиме на учнів, обумовлюючи мотивацію, розвиток ціннісних орієнтацій до здорового способу життя та формування культури здоров'я.

Ми також вважаємо, що їх впровадження повністю не вичерпує багатогранність цієї науково-методичної проблеми. Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо в площині розробки практичних рекомендацій щодо їх використання в означених в роботі умовах з формування в учнів культури здоров'я.

Використана література:

1. Григоренко В. Г. Педагогічні технології особистісно орієнтованого формування у учнів загальноосвітньої школи культури здоров'я: теорія та практика / за ред. В. Г. Григоренка, С. О. Омельченко. Слов'янськ : Вид-во СДПУ, 2010. 346 с.
2. Єфремова М. М. Модель формування здоров'язбережувального освітнього середовища під час занять фізичним вихованням в основній школі. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2019. № 2 (18). С. 67–73.
3. Кабацька О. В. Методика формування культури здоров'я старшокласників у позакласній роботі. *Педагогічні науки : зб. наук. пр. Херсон : ХДУ, 2010. Вип. 56. С. 192–198.*
4. Ляхова І. М. Формування культури здоров'я учнів (теоретичний і здоров'яформувальний аспекти). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. Випуск 7 (115)19. С. 55–59.*
5. Навчальна програма «Фізична культура. 5–9 класи». URL: <https://mon.gov.ua>
6. Омельченко С. О. Соціалізація дітей і підлітків засобами освітньо-виховної оздоровчої роботи : навч.-метод. посіб. Слов'янськ : Вид. центр ДВНЗ «ДДПУ», 2014. 208 с.

References:

1. Hryhorenko V.H. (2010). Pedagogichni tekhnologii osobystisno oriientovanoho formuvannya u uchniv zahalnoosvitnoi shkoly kultury zdorovya: teoriia ta praktyka [Pedagogical technologies of personally oriented formation of a culture of health in pupils of a comprehensive general school: theory and practice] za red. V.H. Hryhorenka, S.O. Omelchenko. Sloviansk : Vyd-vo SDPU, 346 s. [in Ukrainian].
2. Yefremova M.M. (2019). Model formuvannya zdorovyazberezhuvального osvitnoho seredovyshecha pid chas zanyat fizychnym vykhovannyam v osnovniy shkoli [A model of the formation of a health-preserving educational environment during physical education classes in primary school]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelya. Seriya "Pedagogika i psykholohiya". Pedagogichni nauky.* № 2 (18). S. 67–73. [in Ukrainian].
3. Kabatska O. V. (2010). Metodyka formuvannya kultury zdorovya starshoklasnykiv u pozaklasniy roboti [Methodology of forming the health culture of high school students in extracurricular work]. *Pedagogichni nauky : zb. nauk. pr. Kherson : KHDU, Vyp. 56. S. 192–198.* [in Ukrainian].
4. Navchalna prohrama "Fizychna kultura. 5–9 klasy" [Educational program "Physical culture. 5–9 grades"]. URL: <https://mon.gov.ua> [in Ukrainian].
5. Lyakhova, I. M. (2019). Formuvannya kultury zdorovya uchniv (teoretychnyy i zdorovyafornuvalnyy aspekty) [Formation of students health culture (theoretical and health-forming aspects)]. *Naukovyy chasopys Natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriya № 15. Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoyi kultury (fizychna kultura i sport) : zb. naukovykh prats / Za red. O. V. Tymoshenka. K. : Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova, Vypusk 7 (115)19. S. 55–59.* [in Ukrainian].
6. Omelchenko S. O. (2014). Sotsializatsiya ditey i pidlitkiv zasobamy osvitno-vykhovnoyi ozdorovchoyi roboty [Socialization of children and adolescents by means of educational and improving work]. Slovyansk: Vyd. tsentr DVNZ "DDPU" [in Ukrainian].

Hryhorenko H., Hryhorenko D., Teslenko A. The formation of a culture of health for students in the educational and health environment of a secondary educational institution

The article is analytical in nature. The goal is to theoretically substantiate the creation of effective conditions for the formation of the health culture of students in the educational and health environment of a general educational institution. A generalized description of scientific views is provided, the relevance of the problem is determined. The authors emphasize that physical education, as an integral part of the education system, should lay the foundations for the development of physical and moral

health, the formation of the health culture of the younger generation, and preparation for an active life and professional activity. The educational and health environment of a comprehensive educational institution is considered as a complex of organizational, psychological-pedagogical, spiritual factors, the interaction of which is aimed at forming a culture of personal health in students. Conducted studies of students' attitudes toward the formation of a culture of health and a healthy lifestyle indicate that students have general concepts about the culture of health, but most of them associate its formation only with the professional activities of teachers. It is noted that 34.8% of students lead an active and healthy lifestyle, attend sports clubs, and 16.3% have no desire to engage in physical training. The physical culture teachers outlined the problems inhibiting this educational and health-improving process. Therefore, the existing problem must be solved by creating conditions for the formation of a culture of personal health. The study of the given question, pedagogical observations, answers of students, teachers contributed to the definition of conditions that affect the formation of a culture of health and a healthy lifestyle. They consisted in: – formation of stable motives in students, self-actualization of their activities; – taking into account the individual characteristics of students; – use of modern educational and recreational technologies; – creative cooperation of the teaching staff, students, and their parents; – availability of psychological and pedagogical support for educational and recreational activities of students. The creation of the above-mentioned conditions in the educational and health environment of the school will contribute to the conscious formation of a culture of health in students.

Key words: health culture, physical culture, conditions, educational and recreational environment.

UDC 378.1«312»

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.14>

Hubina O.

EMPOWERING LEARNING PROCESS IN UKRAINIAN HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS BY MEANS OF E-LEARNING TECHNOLOGIES

The article reveals the implementation of innovative E-learning in the educational process of Ukrainian universities, its organizational and educational foundations. The investigation of this phenomenon is provided on the institutional levels of such higher educational institutions as Open International University of Human Development 'Ukraine', Sumy National Agrarian University, Taras Shevchenko Kyiv National University, Kyiv-Mohyla Academy, the Ukrainian Catholic University and the Lviv IT School. The purpose of the research is to study the arrangement of educational process based on the key principles of E-Learning. It was identified that distance learning is provided within the frameworks of Regulatory document of the Universities' activities where their main directions are outlined. Particular attention is paid to the principle tasks of the universities that enable the expanded access to high-quality learning, individualization of studying, increasing of the effectiveness of education. According to the key tasks, the online learning process with its curriculums, forms and participants is organized. The learning process is based on the Moodle platform. It contributes to the improvement of the efficiency of knowledge formation through the introduction of upgraded teaching educational materials; stimulates interest in the study of the disciplines using innovative information and communication technologies; responsiveness of the feedback and the possibility of direct consultation with the teacher. In terms of the forms of learning, there were analyzed two of them: the completely online learning with the exclusively online practical classes, individual work, training and assessment procedures and the hybrid one that combines the formal and online forms of learning, such as: lectures, laboratory work, practical classes, seminars, consultations. It has been concluded that the mentioned universities have contributed to the academic intensification, ensuring high quality of educational services due to the use of innovative E-Learning.

Key words: hybrid university, information and communication technologies, the Moodle educational platform, individualization, online project.

(статтю подано мовою оригіналу)

The formation of Ukrainian information society includes the qualitative modernization of the educational sector, first of all, the introduction of new types of education, in particular E-Learning. Studying within this system becomes possible due to the use of the innovative information and communication technologies, distance learning principles and the obtaining of relevant abilities, skills and competencies [1].

Thus, the necessity to reform the national higher education system is emphasized in the following government documents: Law of Ukraine 'About Higher Education' (2014), 'Education' (2017), 'Scientific and Scientific-Technical Activity' (2017). The priority areas of the state educational policy are defined as:

- 1) promoting of the development of lifelong learning;
- 2) open access to higher education;
- 3) integration of Ukrainian higher education system into the European one under the condition of keeping and developing of achievements and progressive traditions of the national higher education;
- 4) government support of teacher training courses within the priority branches of economic activity, areas of fundamental and applied scientific research, scientific and pedagogical activities;